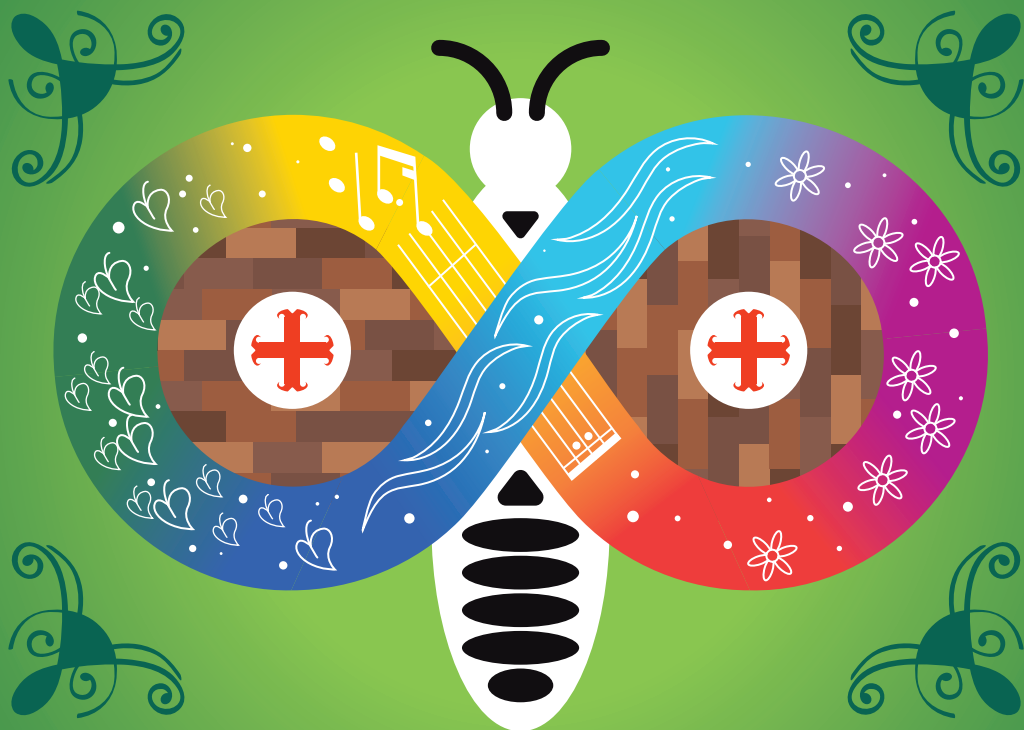

10 & 11 september 2022

Open Monumenten & Osger Weekend

**duurzaam
duurt het langst**

**Een weekend vol
open monumenten, kunst en natuur!**

Duurzaam heden

Het tere kleine spinnetje loopt over **ecologische voetafdruk** over de letters het woord dat zich in het gedicht schreef neemt zo licht de horde van **biodiversiteit** heeft **weg** niet gezien voorbij weten en hebben worden opgelicht ver wonderen van moeder aarde.

Het woord **duurzaamheid** weggegumd belast en on vol ledig woord.
Laten we opstaan uit ons egoïsme uit het graaien graaien graaien graaien en
tegels wippen, bomen planten
junk worden van moestuinleven
huizen isoleren en samen leven met burens, anderen
als rentmeesters onze aarde koesteren met alles wat daarin, daarop en daaruit groeit en bloeit.
Verwonderd over de voetafdruk van de spin zo gering de toekomst van een duurzaam heden.

Jan Halin (2022)

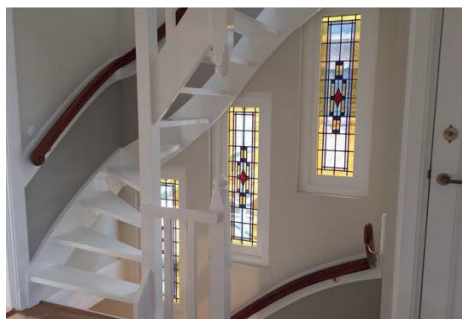
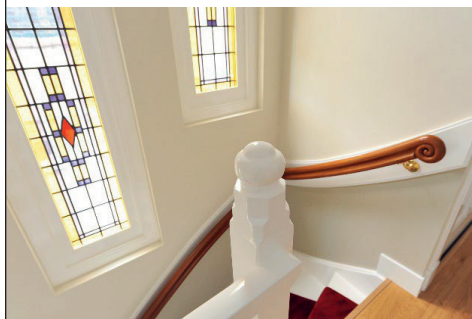
inhoud

- 1 Inhoudsopgave
- 3 Woord vooraf
- 4 Thema "Duurzaam duurt het langst"
- 6 Duurzame kwaliteit is: niet slopen
- 8 Vervoer over water en de scheepstimmerwerf
- 14 Fiets- en wandeltocht: Waterroute
- 16 Overzicht programma locaties & activiteiten
- 20 Universiteit van Oegstgeest
- 22 Route duurzaam Groot Oegstgeest
- 29 Met dank!

Zwaan Bouwwerken is een klein ambitieus bouwbedrijf dat gespecialiseerd is in het restaureren, renoveren en restylen van oude huizen.

Onze missie luidt: “Jaren’30 huizen in een ouderwets nieuw jasje steken.”

Z W A A N B O U W W E R K E N

Kanaalstraat 40 2231KD Rijnsburg (06)22 51 66 77

info@zwaanbouwwerken.nl www.zwaanbouwwerken.nl

woord vooraf

Beste lezer,

Wat hebben we het gemist de afgelopen 2 jaren: een uitgebreid programma van mooie activiteiten. Door corona kon er veel niet doorgaan en hoe logisch ook, jammer was het wel. Want het Oegstweekend/Open Monumentenweekend is altijd ongekend populair in Oegstgeest.

Gelukkig konden we wel prachtige wandelingen langs bijzondere gebouwen in ons dorp maken, maar helaas mochten we (bijna) nergens binnen kijken. Hoe anders is dat in 2022.

Het thema van het Open Monumentenweekend is dit jaar “duurzaamheid” en daarom worden er speciaal voor 10 en 11 september een aantal duurzame gebouwen opengesteld voor het publiek. Gebouwen die klaar zijn voor de toekomst en waar wij natuurlijk alles over willen weten. Wat denkt u bijvoorbeeld van het duurzame gebouw Biopartner 5 - onlangs geopend - of het Circulair Warenhuis dat u tijdens dit weekend kunt bezoeken?

Ook veel van de gebruikelijke Oegstgeester monumenten zijn dit weekend (of een deel ervan) open voor publiek. Kijk voor het complete programma in dit boekje.

Ons eigen schitterende gemeentehuis, in welk prachtig monument ik sinds kort als wethouder werk, is open op zondag 11 september van 12.00 tot 17.00 uur. Natuurlijk leid ik u dan met veel plezier rond in dit bijzondere gebouw, net als een aantal medewerkers, want er valt veel over onze ‘oude Jel’ te vertellen.

Ik wens u een mooi en inspirerend weekend en ik zie u graag op zondag 11 september in het gemeentehuis.

Dick de Groot

Wethouder cultuur, monumentenzorg
en cultureel erfgoed

Thema "Duurzaamheid duurt het langst"

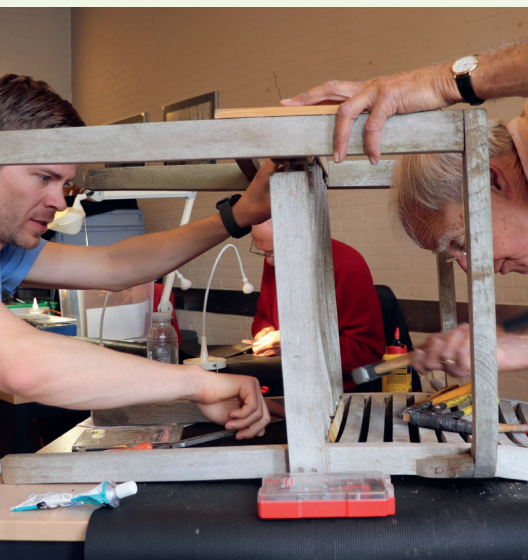
Natuur en circulair

Lineke Hofdijk-Visser

Het thema van de Open Monumentendagen 2022 "Duurzaamheid duurt het langst" kent vele aspecten, waarvan er een aantal in het Open Monumentenboekje 2022 wordt belicht. Kort gezegd: duurzaamheid is het zorgen voor een evenwicht tussen mens en natuur, tussen leefomgeving en milieu. Dit vraagt om het stimuleren van meer biodiversiteit in de natuur, en het hergebruik van gebruikte producten en afvalstoffen. Maar ook het zoeken naar duurzame vervoersalternatieven, over water bijvoorbeeld, dat tegenwoordig als een goed en vooral duurzaam alternatief wordt gezien voor vervoer door de lucht of over de weg. En natuurlijk kunnen wij veel leren van de architectuur van eeuwenoude historische panden als toonbeelden van duurzaam bouwen.

De natuur

De natuur speelt zowel bij de biologische kwekerij de Groene Cirkel als bij de volkstuinvereniging De Groenerie een hoofdrol. Alles draait om het biologisch telen van gewassen, zonder kunstmest of bestrijdingsmiddelen. Het verbouwen van vergeten groenten, bijzondere kruiden en bloemen om in het seizoen zelf te plukken of zoals bij de volkstuin "De Groenerie" zelf groente, fruit en bloemen kweken. Je geniet daarmee van de natuur dicht bij huis, bent het hele seizoen buiten en kweekt je eigen groenten en fruit. Afval wordt weer tot compost verwerkt en gaat terug de bodem in, waar het weer voedsel is voor onder andere insecten en schimmels. De voedingsstoffen van de dode insecten worden zo weer gebruikt voor de groei van planten, bomen en bloemen en daarmee is de kringloop rond. Geen afval, geen extra inzet van grondstoffen, de natuur is het voorbeeld van een circulaire economie voordat dit woord überhaupt werd uitgevonden.

Repair Café

Weggoaien? Mooi niet

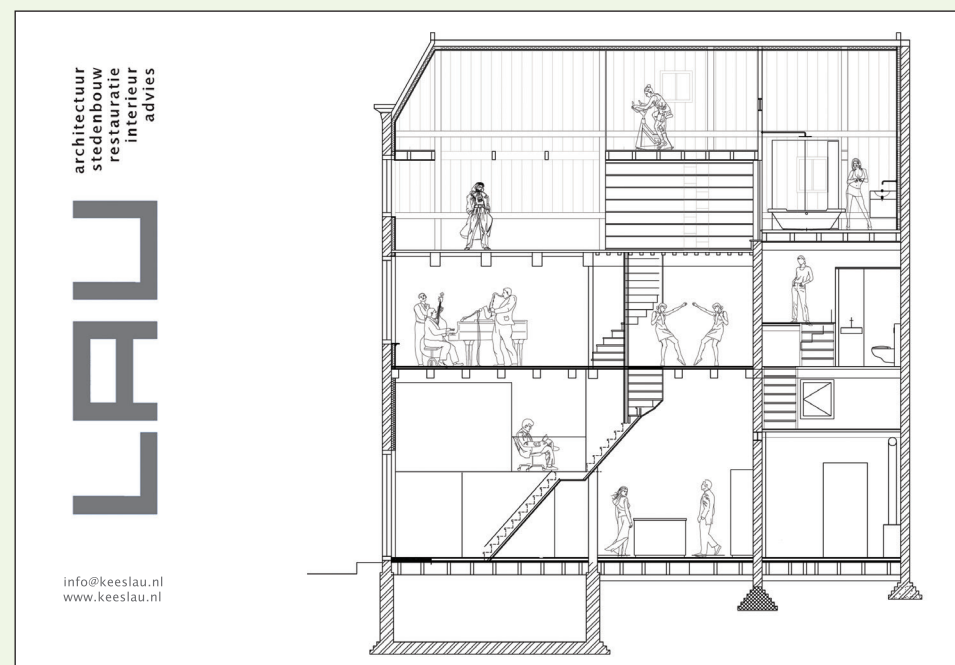
De huidige economie is vooral lineair en uitputtend: veel van de materialen die we uit de aarde halen om producten van te maken en te verwerken eindigt voor twee derde binnen een jaar als afval of broeikasgas. Grondstoffen moeten duurzaam worden gewonnen, slimmer verwerkt en beter gerecycled, zodat ze haast eindeloos kunnen worden hergebruikt. Dat is wat de circulaire economie beoogt.

Kleinschalige en particuliere initiatieven hiervan in Oegstgeest zijn de Soek en het Repair café. Onder het motto: "Weggoaien? Mooi niet" helpt het Repair café deze circulaire gedachte vorm te geven, door kapotte spullen een nieuw leven te geven. Gooi een persoonlijk 'monument' niet zomaar weg, maar probeer het te repareren met hulp

van een kenner! Vele dorpsgenoten komen iedere eerste zaterdag van de maand naar het Dorpscentrum naar het Repair café met hun kapotte spullen. Dat is een heel concrete en praktische stap naar duurzaamheid voor ons Oegstgeestenaren. Het weer bruikbaar maken van je oude spullen helpt met het verminderen van de afvalstroom, de uitstoot van stikstof én CO2 en draagt ook nog bij aan een beter milieu.

Bij de Soek, de kwaliteitskringloopwinkel van Oegstgeest staat nieuw leven geven aan en een nieuwe eigenaar zoeken voor goede gebruikte spullen centraal. Eenvoudig en duurzaam.

Duurzaamheid kent dus vele aspecten, die wij belichten in het Open Monumenten weekend en in "ons boekje" 2022. Mooie voorbeelden van hoe duurzaamheid het langste duurt.

8 Duurzame kwaliteit is: niet slopen

Arjan de Kok
Voorzitter Commissie Erfgoed Historische Vereniging Oegstgeest

Oegstgeest telt 43 officiële rijksmonumenten en 57 gemeentelijke monumenten. Ook is er een door het rijk aangewezen beschermd dorpsgezicht en enkele door de gemeente aangewezen beschermde dorpsgezichten. Al met al een palet aan bijzondere gebouwen, objecten en gebieden. Dat kan onmogelijk gelijk blijven aan de situatie zoals die was bij de bouw. Sanitair kan bijvoorbeeld niet meer blijven zoals het honderd jaar geleden was. En ook keukens zien er tegenwoordig anders uit. Wie wil er wonen in een huis met een gemak in de tuin en een met de hand te bedienen pomp in de keuken?

Als we ons erfgoed willen behouden en doorgeven aan volgende generaties, dan is aanpassing aan de hedendaagse eisen en wensen van de gebruiker gewoon nodig. Dat

geldt ook voor zaken die we moeten doen vanwege duurzaamheid. De wereld, Europa, Nederland, Oegstgeest, u en ik, we staan voor de grote opgave om de CO₂-uitstoot drastisch te verminderen en hiermee de opwarming van de aarde tegen te gaan. Deze duurzaamheidsopgave geldt dus ook voor monumenten. Maar dat is lastig. Zonnepanelen op een rieten dak? Dubbelglas in de ramen van Oud-Poelgeest of Endegeest?

Het streven van het rijk is om een substantiële afname van CO₂-uitstoot te hebben van 40% in 2030 en 60% in 2040 voor rijks-, provinciale en gemeentelijke monumenten. Dat vergt maatwerk. Ieder monument is anders. Soms is een oplossing niet zo moeilijk. Er bestaat speciaal monumentenglas voor monumentale gebouwen met het

effect van dubbel glas. Maar soms zal het lastig worden; zo lastig dat het eigenlijk niet kan zonder het monument geweld aan te doen. Ook dan geldt dat maatwerk tot een oplossing zal leiden.

Maar duurzaamheid kan ook anders worden uitgelegd. Namelijk als: niet slopen. Het slopen en opnieuw bouwen van panden is niet duurzaam. Dat kost grondstoffen, energie en het creëert afval. Als architecten, eigenaren en bouwers alleen nog zouden bouwen met extra zorg voor de juiste bouwmaterialen en extra zouden letten op de ruimtelijke kwaliteit van het pand, dan zouden die panden op termijn minder snel gesloopt worden. Kijk maar naar de panden die nu de monumentenstatus hebben. Dat zijn stuk voor stuk panden die gebouwd zijn door extra goede aannemers, met extra goede materialen en met extra zorg voor de ruimtelijke kwaliteit. Die panden worden niet gesloopt maar gerenoveerd. En dat is duurzaam.

Gelukkig doet Oegstgeest het in de meeste gevallen wel goed. Veel woningen die nu gebouwd worden in Nieuw Rhijnegeest hebben zichtbaar extra kwaliteit. De kans dat die woningen als ze honderd jaar oud zijn gerenoveerd worden en niet gesloopt worden is groot. Bij het bedrijfsterrein De Boeg heb ik daar mijn twijfels over. Bij verschillende panden die daar verrezen zijn, schat ik in dat er na verloop van tijd ook weer een sloopvergunning zal worden aangevraagd (en het is de vraag of dat erg is).

Als Oegstgeest zich afvraagt hoe er duurzaam en toekomstbestendig gebouwd moet worden, dan is er maar één aspect echt belangrijk: kwaliteit! Goed bouwen, mooi, degelijk en met respect voor de omgeving. Dan hoeft er niet gesloopt te worden en kunnen al die panden over 100 jaar ook op de monumentenlijst.

OOGST

Oogst is een onbemande boerenwinkel waar je terecht kunt voor al je verse zuivel, vlees, groenten, fruit, brood en meer van natuurinclusieve boeren uit de buurt.

De winkel werkt eenvoudig met een App. Download de app en kom langs!

Maresingel 7
bij de Heen en Ween brug

www.oogst.shop

Vervoer over water en de Scheepstimmerwerf

De toekomstgerichtheid van duurzame houtbouw op de Scheepstimmerwerf
Klaas Hennepoel

Alexander de Vos

De Scheepstimmerwerf is tot stand gekomen met als primair doel om erfgoed te behouden: traditionele schepen met authentieke constructies, materialen en technieken. Echter, al bouwend, is steeds meer het inzicht ontstaan dat deze methoden van vroeger bij uitstek toekomstgericht zijn. Houtbouw was

al duurzaam en circulair voordat deze woorden in de mode raakten. In het kort komt het er op neer dat een boom, bijvoorbeeld een eik, anderhalve eeuw CO2 omzet in zuurstof en hout. Als je dan zo'n volgroeide boom oogst, tot planken zaagt, die laat drogen en er iets moois van maakt, liefst zo

veel mogelijk met de hand en met zo min mogelijk met machines, dan blijft de koolstof die in het hout is opgeslagen gebufferd. Houten objecten kunnen natuurlijk vergaan. Zolang deze maar met natuurlijke materialen zijn behandeld, zoals lijnolie, kunnen deze weer worden opgenomen door nieuw aangeplante bomen. Mooi is natuurlijk om veel bomen te planten als 'productie units' voor circulair bouw materiaal. De gedachte dat de 'productie plant' voor hout een bos is, maakt de keuze voor hout als bouw materiaal eigenlijk al zo voor de hand liggend. Overigens werkt het ook mee als van het hout niet zo maar objecten worden gemaakt, maar mooie en goede bruikbare objecten. Want voor iets goeds en moois wordt beter gezorgd, gaat langer mee en daardoor blijft de koolstof langer gebufferd.

In een prachtig samenwerkingsproject is het afgelopen jaar een film gemaakt: "Van boom tot boei". Een honderdvijftig jaar oude eik op de historische buitenplaats Huis te

Manpad in Heemstede is met de hand omgezaagd. Met een door paarden getrokken mallejan is de boom uit het bos naar de Haarlemmertrekvaart gebracht. Op een schuit, die bomend en jagend met menskracht en paardenkracht werd voortbewogen, is de boomstam varend over de Trekvaart naar houtzaagmolen De Heesterboom in Leiden vervoerd. Op de scheepstimmerwerf wordt zoveel mogelijk met handgereedschap een elegant gelijnd boeiërjacht gebouwd. Daarmee ben je roeiend, peddelend, bomend en vooral zeilend één met de natuur.

Fiets- en wandeltocht: Waterroute

Vervoer over water wordt de laatste jaren als een goed en vooral duurzaam alternatief gezien voor vervoer over de weg, over het spoor en door de lucht. Sinds de jaren negentig van de vorige eeuw is zowel goederen- als personenvervoer over het water aan een revival bezig. Deze fiets- en wandeltocht richt zich op de meest in het oog springende waterwegen van Oegstgeest. De doorgaande Oegstgeester waterwegen getuigen nu van een verleden waarin vervoer van personen en goederen veel over het water plaatsvond. Wellicht keert dit in de nabije toekomst terug.

Start van de route is de

1 Kwaakbrug

Een hoge, houten brug, een Kwakel, lag in 1438 een paar honderd meter noordelijker dan de huidige brug over het riviertje de Mare. Schuiten konden er gemakkelijk onderdoor varen. De naam van de huidige brug, maar ook de Kwaaklaan en de Kwaakbuurt aan de oostzijde van de huidige Haarlemmertrekvaart herinneren hier nog aan. Bij de aanleg van de trekvaart werd een nieuwe brug gebouwd, zodat de paarden van de trekschuiten konden oversteken naar de andere oever. De oudste delen van de huidige brug stammen uit 1782. Het jaartal is nog te zien in de natuurstenen blokken. In november 2021 is de brug op de gemeentelijk monumentenlijst geplaatst – zie HisVO infozuil.

2 Oud-Poelgeest en Willink-kapel

Direct naast de Kwaakbrug ligt een neo-gotisch gebouwtje met kantelen, ook wel het Jagershuis genoemd, in het parkbos van kasteel Oud-Poelgeest. De geschiedenis van landgoed Oud-Poelgeest laat zien dat een duurzaam gebruik van grondstoffen van alle tijden is. Er zijn talrijke voorbeelden, bijvoorbeeld toen vroegere bewoners een paardenstal omvormden tot woning en een kapel tot jachthuis. Maar ook kleine voorbeelden zijn er in overvloed. Zo voorzagen de bewoners van het kasteel veelal in hun eigen voedsel en brandhout en bleven etenswaren het hele jaar koel in een ijskelder. Vandaag de dag sluit het moderne Oud-Poelgeest aan bij deze gedachte met expliciete aandacht voor recycling en het tegengaan van voedselverspilling.

3 Villa Hol Maren

De vrijstaande villa Hol Maren uit 1892, gemeentelijk monument, is het oudste ontwerp van de in deze regio bekende architect Hendrik Jesse (1860-1930). Het klassieke herenhuis in 'oudhollandse' stijl heeft een symmetrisch opgebouwde façade met een entreeportiek in het midden en op de vier nokhoeken staan schoorstenen. De bouwopdracht gaf het gemeenteraadslid Johannes Cornelis Spaargaren (1852-1930).

4 Scheepstimmerwerf Klaas Hennepoel

Langs de trekvaart ligt de 'historische' scheepstimmerwerf Klaas Hennepoel, genoemd naar de ernaast liggende polder. Op initiatief van Alexander de Vos is een scheepswerf nagebouwd om de kennis en ambiance van de vele ook in deze regio verdwenen scheepswerven terug te brengen. De werf, die volledig duurzaam boten (her) bouwt, bestaat uit een scheepshelling, een houtloods en een werfschuur en is bereikbaar met een trekpontje of te bereiken via de polder. Achter de jachtwerf liggen in de polder de Rietlanden van Poelgeest en molen 't Poeltje.

5 Rietlanden van Poelgeest

De twee Polders Poelgeest zijn in 2005 'omgevormd' van polder tot natuurgebied. Weiden veranderden in drassige rietlanden, nu beheerd door het Zuid-Hollands Landschap. Het regenwater en het water uit het drainagesysteem onder de woonwijk wordt via een krekenselsel in een meanderende stroom door de rietkragen rondgepompt en zo op natuurlijke wijze gezuiverd. Overtollig water wordt uiteindelijk uit het gebied weggepompt. Als symbool van de cyclische gang van het water heeft kunstenaar Hanshan Roebers een groot waterrad gebouwd op de plek waar het gezuiverde

water uit de polders terugstroomt in het bebouwde gebied.

6 Molen 't Poeltje

Officieel heet dit rijksmonument, de Klaas Hennepoelmolen. Van de bouw in 1789 tot 1925 draaiden de wieken, daarna nam een dieselpomp het werk over. Helaas raakte de molen in verval tot hij in 2005 werd opgeknapt en weer draaivaardig werd gemaakt. De molen is eigendom van de Rijnlandse Molenstichting en wordt door vrijwilligers onderhouden. De molenaar is vaak op zondag aanwezig.

7 Tolhuis

Terug met het trekpontje om de weg langs de Haarlemmertrekvaart te vervolgen. Net na het recent opgeknapte Warmonderhek ligt het enige nog overgebleven tolhuis van de Haarlemmertrekvaart. Het was het huis van de tolgaarder en is gebouwd in 1657. Het verkeer over land moest ooit tussen de twee tolpalen links van het huis. Dat werd steeds moeilijker, reden om de weg af te sluiten voor alle autoverkeer. Vanaf 1988 was autoverkeer weer mogelijk door de aanleg van de huidige

Haarlemmertrekvaartweg. Zo verloor het oude jaagpad zijn functie. Na restauratie in 2005 is het tolhuis langs de weg door een muur grotendeels aan het zicht onttrokken. Gelukkig is het rijksmonument wel te zien vanaf het voormalige jaagpad aan de overzijde.

8 Klinkenbergerplas

De Klinkenbergerplas ontstond door zandwinning in de jaren 60 en 70 van de vorige eeuw. De grote hoeveelheden gewonnen zand waren nodig voor de aanleg van de Leidse Merenwijk, de Schiphollijn en de wijken Haaswijk en Morsebel in Oegstgeest. De plas bestaat uit een diepe zuidelijke en een ondiepere noordelijke plas en werd een paar jaar geleden recreatie- en natuurgebied. Vroeger noemde men de plas naar de eigenaar, de "Put van Menten". Steek de weg over naar de Haarlemmerstraatweg.

9 Idylle langs het Lotte Stam-Beesepad

Aan het begin van de Haarlemmerstraatweg ligt een bloemrijke plek voor bijen, vlinders en andere insecten, de Idylle genoemd. De idylle ligt langs het Lotte Stam-Beesepad. Op deze bloemrijke plek kunnen vlinders en bijen gedijen dankzij vele soorten bloemen en planten. Diversiteit pur sang! Lotte Stam-Beese was een stedenbouwkundig

architect die onder andere betrokken is geweest bij de ontwikkeling van de naoorlogse uitbreidingen van Rotterdam. Vervolg de Haarlemmerstraatweg tot het Groene Kerkje.

10 Groene Kerkje

Het Groene Kerkje is het oudste kerkje van Oegstgeest. Op aanwijzing van de Engelse zending Willibrord is in 739 op de resten van een Romeinse nederzetting een houten kerk gebouwd. Door de eeuwen heen werd de kerk diverse keren herbouwd. Bij het beleg van Leiden (1573-74) ging de kerk ten gronde, maar de tufstenen toren bleef behouden tot 1830. De kerk werd op de oude muren herbouwd gebruikmakend van hetgeen aanwezig was en geschikt was voor hergebruik. Onderdelen van het interieur zijn door de tijd heen hergebruikt waar mogelijk. Vanuit milieutechnisch oogpunt werd de recente restauratie in 2020 zo duurzaam mogelijk uitgevoerd. De Groene Kerk die zijn naam dank aan de inmiddels verwijderde klimop is toch 'groen' gebleven door de duurzaam uitgevoerde projecten.

Vervolg de route tot het Oegstgeesterkanaal voor het Marten Toonder wandelpad of fiets via de brug naar Dorpsstraat 77 voor een nog overgebleven bollenschuur.

11 Marten Toonderpad

Op 6 mei 2021 opende een kleinzoon van Marten Toonder dit natuurspad. De strip-tekenaar had een band met de natuur en met Oegstgeest. Het wandelpad loopt langs het Oegstgeester kanaal. Deze waterweg, veel gebruikt voor goederenvervoer, dateert uit 1840 en is aangelegd om de waterhuishouding in dit gebied te verbeteren. Het vuile Leidse grachtenwater kon na het inpolderen van het Haarlemmermeer daar niet meer in geloosd worden. Als u het lange pad langs het kanaal wilt bewandelen, kunt u het beste bij het Groene kerkje beginnen.

12 Dorpsstraat 77

Pand nummer 77 is bollenschuur, één van de weinige die nog in Oegstgeest is overgebleven. Dit gemeentelijke monument uit 1908 maakt deel uit van het industrieel erfgoed van Oegstgeest en is een herinnering aan de rijke bollencultuur die Oegstgeest ooit had.

Einde fietstocht.

GVB *architecten*

bureau voor architectuur,
restauratie & bouwhistorie

Herinrichting Kloosterkerk Den Haag

Restauratie Dorpskerk Kaag

Restauratie hofje Den Haag

Uitbreiding Koetshuis Noordwijk

Verbouwing monument Leiden

Verbouwing monument Voorburg

Restauratie hofje Amsterdam

Rapenburg 9 | 2311 GD Leiden | 071 523 73 47 | www.gvbarchitecten.nl | ir. H. F. Götz

Programma 2022

Overzicht locaties en activiteiten

 Toegankelijk invaliden
  Muziek
  Presentatie, expositie en/of lezingen
  Consumpties verkrijgbaar
  Kunst

OPENING OPEN MONUMENTEN DAGEN OEGSTGEEST

Concert Jeugdsymfonieorkest Rijnstreek o.l.v. Mark Tempelaars
 in samenwerking met BplusC
 vrijdag 10 september 19.00 - 21.00 uur
 Groene Kerk, Haarlemmerstraatweg 4-6

- J. Haydn: Die Jahreszeiten: 5 delen met Carla Veeningen, sopraan
- B. Britten: Metamorphoses after Ovid, op. 49 voor hobo solo: Mark Tempelaars
- R. Meyer: Millennium
- J. Brahms: Symfonie nr. 1: deel 4
- R. Schumann: Romance voor cello en piano: Thijmen Tempelaars en Arjan Meydama

A DUINZIGT Rhijsgeesterstraatweg 40d

Zaterdag 12.00 - 17.00 Zondag: gesloten

- Koffie, thee en lunch verkrijgbaar
- Expositie: Mobiel Erfgoed Geïllustreerd. In de expositie is werk te zien van illustrator/ grafisch ontwerper Bas Kok en fotograaf Mieke Snelvangers
- Rondleidingen om 12.30, 13.30, 14.30, 15.30 en 16.30
- 12.00 en 14.00 creatieve tekenworkshop (2x 45 minuten, vrije toegang)
- 15.00 uitreiking check opbrengst jubileumexpositie aan Stichting Java Village
- Binnentuin Duinzigt
- Stichting Java Village presenteert een overzicht van hun activiteiten.
- Stichting Java Village (SJV) werkt aan gezondheid, onderwijs en economische zelfstandigheid van de meest kwetsbare inwoners van het dorp Cisarua op West-Java

B GEMEENTEHUIS Rhijsgeesterstraatweg 13

Zaterdag gesloten Zondag 12.00 - 17.00

- Rondleidingen tussen 12.00 en 17.00
- Expositie MuseumDepotShop Arjen Pels Rijcken. De MuseumDepotShop geeft stukken een tweede kans door ze uit de kelders van de musea te halen en te koop aan te bieden

C OUDE RAADHUIS EN BRANDWEERSPUIT Wijtenbachweg 27 - 29

Zaterdag gesloten Zondag 12.00 - 16.00

- Toelichting over duurzaam bouwen
- Koffie en thee buiten

D KASTEEL OUD-POELGEEST Poelgeesterweg 1

Zaterdag gesloten Zondag 12.00 - 17.00

- **Kasteel** Rondleidingen in het kasteel, tijden worden bij het kasteel aangegeven
- **Koetshuis** 14.00 -16.00 Universiteit van Oegstgeest. Voordrachten van Josse Popma - Popma ter Steege Architecten, Annemarie van Dam - Bodem & Groen en Jeroen Wienbelt - Burgij Bouwbedrijf

E CULTUURHUIS DE PAULUS Warmonderweg 2

Zaterdag 13.30 - 17.30 Zondag gesloten

- Tentoonstelling en verkoop glazen sieraden van atelier Vuur en Glas van Cobi Vink-Stephan
- Opbrengst is t.b.v. instandhouding van en culturele activiteiten in De Paulus
- Expositie Julian Top en Annelise Notenboom
- Expositie van beelden van lokale beeldhouwers
- 14.00, 15.00, 16.00 muzikale bijdrage van respectievelijk Musica Fresca, en Altea ensemble
- 14.30, 15.30, 16.30 rondleiding

F GROENE KERK EN BEGRAAFPLAATS Haarlemmerstraatweg 4-6

Zaterdag 10.00 - 17.00 Zondag gesloten

WILLIBRORDS ERF

- Koffie en thee verkrijgbaar
- Melden speurtocht voor kinderen in de kerk en over de begraafplaats
- Videopresentatie gedichtenbundel Willem de Bondt (opname van 16 juli)

GROENE WILLIBRORD KERK

- Rondleiding door de gewelven in de nok van de Groene Kerk
- Lezing over de geschiedenis van de Groene Kerk in het licht van duurzaamheid
- Muziek, piano o.a. quatre mains
- 15.00 prijsuitreiking gedichtenwedstrijd met muzikaal intermezzo

BEGRAAFPLAATS

- 10.30 en 14.00 rondleidingen begraafplaats met aandacht voor duurzaamheid

G SCHEEPSTIMMERWERF KLAAS HENNEPOEL Haarlemmertrekvaart 2c

Zaterdag 12.00 - 17.00 Zondag 12.00 - 17.00

Bereikbaar met pontje via Haarlemmertrekvaart of lopend door Klaas Hennepoel-polder langs molen 't Poeltje - Poelgeest

- Doorlopende ontvangst
- Uitgebreid duurzaamheidsverhaal over houtbouw, vervoer over water, aanplant van bomen en planten als 'productie units' voor circulair bouw materiaal

H OEGSTGEESTER VOLKSTUIN VERENIGING DE GROENERIE

Van Cuyklaan 18

Zaterdag 12.00 - 17.00 Zondag gesloten

- Bekijk het kweken van vergeten groenten
- Het circulaire van een volkstuin

I REGENBOOGKERK Mauritslaan 12
Zaterdag gesloten Zondag 14.00 - 16.00

- **Concert Blokfluitensemble Praetorius**
 - *Beata omnes* van Thomas Stölzer (1480-1526)
 - *Beata omnes* van Christóbal de Morales (1500-1553)
 - *Beata omnes* van Jan Pieterszoon Sweelinck (1562-1621)
 - *Voi bramate, ben mio* van Cornelis Schuyt (1557-1616)
 - *O Leyda gratiosa* van Cornelis Schuyt

J MOLEN 'T POELTJE Klaas Hennepoelpolder (parkeren bij Jac.P. Thijsselaan)
Zaterdag gesloten Zondag 12.00 - 17.00

- Molenaar aanwezig

K CIRCULAIRE PAVILJOEN THE FIELD Stationsplein 25, Leiden
Zaterdag 12.00 - 17.00 Zondag 12.00 - 17.00

- Rondleiding beide dagen om 13.00 uur

L BIOPARTNER 5 De Limes 7, Leiden
Zaterdag gesloten Zondag 12.00 - 16.00

- Rondleidingen door eerste Paris proof gebouw in Nederland
- Koffie en thee aanwezig

M HET CIRCULAIRE WARENHUIS Nachtegaallaan 41, Leiden
Zaterdag 12.00 - 16.00 Zondag 12.00 - 16.00

- Doorlopend rondleidingen
- Interactief bezig zijn: glas graven

N VERDUURZAAMDE JAREN-20 WONING Warmonderweg 68, Leiden
Zaterdag 12.00 - 16.00 Zondag 12.00 - 16.00

- Hoe een jaren 20 huis kan worden verduurzaamd. Eigenaar vertelt over isolatie, de bodemwarmtepomp en het opwekken van groene energie. Garage open.

O HOF VAN MAANDAG Terweeweg 122a, Leiden
Zaterdag 12.00 - 16.00 Zondag 12.00 - 16.00

- Tuin open, uitleg over deze ecologische woning

P R.K. WILLIBRORDKERK Rhijsgeesterstraatweg 35, Leiden
Zaterdag 11.00 - 16.00 Zondag gesloten

- Verhaal over wat het gebouw en de parochie heeft met duurzaamheid

Q SOEK KWALITEITSKRINGLOOPWINKEL OEGSTGEEST
Endegeesterstraatweg 1A, Leiden
Zaterdag 11.00 - 16.00 Zondag gesloten

Wandelingen/tochten in het kader van de Open Monumentendag

WANDEL-/FIETSTOCHT LANGS OEGSTGEESTER WATERWEGEN

- Zie pagina 10.

ROUTE LANGS DUURZAME, CIRCULAIRE, ENERGIE NEUTRALE EN ECOLOGISCH INITIATIEVEN

- Zie pagina 22.

Check de website!

www.openmonumentendagoegstgeest.nl
voor last minute wijzigingen.

P& ontwerp
studio voor
grafische
vormgeving

Mooi Oegstgeest.

06-3000 41 45
pnontwerp@icloud.com
www.pn-ontwerp.nl

UNIVERSITEIT VAN OEGSTGEEST

ZONDAG 11 SEPTEMBER - 14.00-16.00 UUR

KOETSHUIS OUD-POELGEEST

POELGEESTERWEG 1

Duurzaamheid in architectuur

Josse Popma

Van POPMA TER STEEGE ARCHITECTEN

Het Leiden Bio Science Park is uitgegroeid tot een toonaangevende omgeving voor innovatie in de life sciences. Veelvuldig kwam de campus het afgelopen jaar in het nieuws door o.a. de ontwikkeling van het Janssen vaccin. Dat dit klimaat niet alleen vernieuwende wetenschap maar ook vernieuwende architectuur op kan leveren bewijst het nieuwe bedrijfsverzamelgebouw van incubator Biopartner ontworpen door Popma ter Steege Architecten (PTSA). Door onder meer grootschalig hergebruik van bouwmaterialen is het de architecten gelukt om de CO2 emissie van het gebouw 42% lager te houden dan

het gemiddelde op dit moment. Daarmee is voor het eerst in Nederland een gebouw gemaakt dat voldoet aan het Parijse klimaatakkoord.

Het ontwerpen van gebouwen met een CO2 budget als kader is een werkwijze die PTSA inmiddels voor al hun projecten hanteert. Josse Popma licht graag nut en noodzaak van deze manier van werken toe aan de hand van voorbeelden uit de praktijk.

De tuin: je eigen natuurmonument

Annemarie van Dam

Van BODEM & GROEN

Niet alleen huizen hebben elk hun eigen historie, dat geldt ook voor elke tuin. In de tuinbodem zie je die geschiedenis terug: de grondsoort, de ligging en de waterhuishouding, het gebruik en de beplanting hebben er hun sporen in nagelaten. Die vormen samen de basis van een eigen ecosysteem, deel van het landschap. Met bodem, water en lichtinval als basis voor ontwerp, beplanting en beheer wordt een tuin een natuurlijke groene oase: heerlijk om te beleven!

Bodemkundige Anne Marie van Dam vertelt er over en geeft praktische tips. Na de lezing is haar boek *Leve de Bodem!* ter inzage en te koop.

Duurzame restauraties in de bouw

Jeroen Wienbelt

Van BURG Y Bouwbedrijf

Het historische ambacht combineren met competenties van nu. Het is ons streven om historisch gebouwen toekomstbestendig te maken voor de volgende generaties. Restaureren is een zeer duurzame manier van bouwen, waarbij behoud de voorkeur heeft boven vervangen en de kwaliteit van de uitvoer voorop staat. Daarvoor zijn goede vakmensen nodig. Daarom zet Burgy zich bovengemiddeld in met doorlopend circa 20 leerlingen van de mbo-bouwopleidingen. Ook hbo- en wo-studenten kunnen terecht voor stageplaatsen of hun afstudeerproject. Het is onze maatschappelijke verantwoordelijkheid om deze professionals op te leiden en dat krijgt nu vaste vorm in de Burgy vakschool. Tien vaklieden zijn inmiddels begonnen met de verdieping van hun vakmanschap, waarbij niet alleen gekeken wordt naar hun mogelijkheden om het restauratieambacht te leren, maar

ook naar hun communicatieve vaardigheden, samenwerken en elkaars problemen kunnen begrijpen.

Blijven investeren in elkaar vergroot de duurzame inzetbaarheid en biedt kansen op een lange, gezonde en interessante loopbaan. In de lezing wordt dit nader toegelicht.

Route Duurzaam Groot Oegstgeest

De aarde warmt op, het water stijgt en de biodiversiteit daalt. Dat is niets nieuws en toch vragen we ons vaak af wat we eraan kunnen doen. Waar begin je? Dit weekend kunt u kennismaken met uiteenlopende duurzame en circulaire initiatieven in Oegstgeest en omgeving. Deze route gaat langs panden en locaties in groot Oegstgeest. Een tocht boordevol inspiratie en mooie voorbeelden hoe het anders kan!

1 Bio Science Park

Het Bio Science Park is gelegen tussen station Leiden en de Oude Rijn langs de A44, ooit helemaal Oegstgeester grondgebied. Met 130 ha is het een van de grootste campussen van ons land én een broedplaats van onderzoek en onderwijs. Studio Hartzema uit Rotterdam werkt sinds 2004

aan het ontwerp van het gebied en vormt het bedrijventerrein om tot een Hollands landschap van water, wegen en wilgen met aandacht voor biodiversiteit en klimaatadaptatie.

2 Circulair Paviljoen The Field Stationsplein 25, Leiden

In deze unieke broedplaats wordt gewerkt aan de transitie naar een schone, duurzame en veerkrachtige economie. Popma, Ter Steege Architecten (PTSA) bouwden circulair paviljoen The Field uit herwonnen materialen. Zo is de staalconstructie afkomstig uit de sloop van het 'Gorlaeus'-gebouw van de Universiteit Leiden. De gevels van het paviljoen komen van het gesloopte 'Wellant College' uit Naarden en voor de dakconstructie is een inventief grid ontwikkeld van herwonnen multiplex. Ook de inrichting van het paviljoen is volledig circulair. De lange tafels komen uit het oude Gemeentehuis van Leiden en als verlichting zijn de oude straatlantaarns uit het centrum gebruikt.

Datum: 10 & 11 september
Openingstijden: 10:00 – 17:00 uur
Rondleidingen gepland: op beide dagen om 13:00 uur

3 De Stal Darwinweg 1, Leiden

Oorspronkelijk werd de Stal gebouwd als rustplaats voor stier Herman, de eerste transgene stier ter wereld. Na zijn overlijden in 2004 – Herman is opgezet te bekijken in museum Naturalis – vormden Popma & Ter

Steege het onderkomen om tot ontmoetingsplek voor de campus met restaurant en leerwerkbedrijf. Duurzaam & puur zijn de uitgangspunten van het restaurant. Geen verspilling van voedsel door het goed afstemmen van de ingrediënten en de inkoop. In de tuin worden kruiden en eetbare bloemen verbouwd. Open van maandag t/m vrijdag van 9:00 – 17:00 uur.

4 Het Circulair Warenhuis Nachtegaallaan 41, Leiden

Eeuwenlang werden wereldwijd meubels, textiel en serviesgoed hergebruikt, gerepareerd en gepimpt. Hergebruik is de rode draad bij het Circulair Warenhuis. In de werkplaatsen van het kringloopbedrijf krijgen materialen als hout, glas en keramiek een tweede leven. Vier gerenommeerde industriële ontwerpers hebben zich gebogen over restmateriaal om de afvoer van

materiaal terug te brengen en de reststromen te verwaarden. Zo tref je in het Warenhuis bestaande circulaire producten aan van Nederlandse ontwerpers, hoogwaardige kringloopproducten én eigen upcycle-voorwerpen. Deze selectie is vervlochten met voorbeelden van hergebruik uit de collecties van vier Leidse musea (De Lakenhal, museum van Volkenkunde en de rijksmusea Boerhaave en van Oudheden).

Benieuwd naar deze bijzondere plek? Neem een kijkje op 10 en 11 september. Openingstijden: 12:00 – 16:00 uur. Rondleidingen doorlopend op beide dagen. Interactief bezig zijn kan: glas graven.

5 Ecotuin DZB Nachtegaallaan 41, Leiden

Naast het Circulair Warenhuis kweken werkzoekenden en vrijwilligers in de Ecotuin van DZB Leiden groenten en fruit op ecologische wijze. Ook worden er kippen gehouden. Dit wordt gedaan vanuit de visie dat buitenlucht en fysieke bezigheden bevorderlijk zijn voor de activering naar werk. Werkzoekenden kunnen in hun eigen tempo in werkritme komen. 's Winters worden in het atelier duurzame producten gemaakt. In de maanden juni tot en met november wordt de oogst van de Ecotuin elke donderdag van 8.30 – 16 uur verkocht aan particulieren in het winkeltje en aan cateringbedrijven.

6 Biologische kwekerij De Groene Cirkel Zwaluwlaan 2, Oegstgeest

Op deze kwekerij draait alles om het telen van biologische gewassen voor de verkoop. Bij het groeiproces wordt geen gebruik gemaakt van kunstmest en bestrijdingsmiddelen. Bestuiving vindt plaats door eigen bijenvolken. In de winkel waar iedereen welkom is van dinsdag t/m donderdag van 9.00 tot 16.30 uur is een brede selectie van bloemen, planten en cadeauartikelen te koop én honing van eigen bijenvolken. De kwekerij is een plezierige leer- en werkomgeving waar talenten worden ontdekt en deelnemers zich kunnen opmaken voor de toekomst. Het terrein is toegankelijk tijdens het weekend.

7 Biopartner 5 De Limes 7, Oegstgeest

Welkom in het eerste in Nederland ontworpen Paris Proof gebouw! In een nieuw deel van het Bio Science Park op Oegstgeest grondgebied pasten Popma ter Steege Architecten grootschalig hergebruik

van materialen toe. Biopartner 5 is het vijfde gebouw van de non-profit incubatororganisatie stichting Biopartner ABC en fungeert als ontmoetingsplek voor de campus. In het pand komen publieke functies en hightech onderzoek samen. Vandaar dat het is ontworpen als een kleine stad – je loopt op hergebruikte bestrating(!) – met een variatie aan pleinen, tuinen, paviljoen, ontmoetings- en werkruimtes. De kas op de begane grond is een ontvangsthall met weelderige inheemse beplanting en met zicht op een binnentuin. Van hieruit is het 'kantinecafé' met een zonnig terras bereikbaar. De huurders hebben via een trap toegang tot het besloten laboratorium. In de hoogwaardige onderzoeksruimte zijn energie-neutrale installaties aangebracht. De 165.000 kilo stalen draagconstructie van het paviljoen is herwonnen uit het nabijgelegen Gorlaeus laboratorium en is één van de voorbeelden van de vele hergebruikte materialen.

Datum: 11 september.
Openingstijden: 12:00 – 16:00 uur.
Rondleidingen en koffie en thee.

8 Soek, kwaliteitskringloopwinkel Oegstgeest Endegeesterstraatweg 1A, Oegstgeest

De eenvoudigste manier van hergebruik is dat artikelen – die nog een tweede ronde meekunnen – naar een nieuwe eigenaar gaan. Daar zorgt kringloopwinkel SOEK voor. De opbrengst van de verkoop gaat dan ook nog

eens grotendeels naar lokale goede doelen. De artikelen die niet verkocht kunnen worden, gaan naar Stichting Humanitaire hulpgoederen in Weesp. Vanuit Weesp vinden ze weer hun weg naar andere landen in Europa en daarbuiten. De SOEK wordt volledig gerund door vrijwilligers. Zo heeft de kringloopwinkel ook een sociale functie. Anderstaligen kunnen bij ons wennen aan onze arbeidsmarkt en de taal makkelijker leren. Op woensdag, vrijdag en zaterdag-middag kan iedereen bij de kringloopwinkel terecht.

9 Schoolgebouw Het DOK Rustenburgerpad 8, Oegstgeest

Het DOK is een jonge school (2014) in de nieuwbouwwijk Nieuw Rhijnegeest die nog volop in ontwikkeling is. De brede school heeft diverse functies als kinderopvang, peuterspeelzaal, muziekschool en sportzaal. Architect Paul de Ruiter ontwierp het multifunctionele gebouw samen met Arup. De Ruiter had drie thema's in gedachten: frisse lucht, veel daglicht en natuurlijk materiaal. Hart van het in hout uitgevoerde gebouw is een ronde patio. Veel functies zijn op de begane grond, terwijl de sportzaal op de 1e verdieping is ondergebracht. De gevel is opvallend bekleed met glazen panelen in verschillende tinten groen. In de vlakke gevel zorgt een roostersysteem voor frisse lucht in het pand.

10 R.K. Willibrordkerk Rhijnegeesterstraatweg 35, Oegstgeest

Toen 120 jaar architect Jos Cuypers, zoon van Pierre Cuypers, de Heilige Willibrordkerk ontwierp was duurzaamheid nog niet uitgevonden. Tegelijk waren 'luxe, overconsumptie en wegwerp' niet gangbaar. Deze tijdgeest heeft geresulteerd in een redelijk duurzaam gebouw met een bescheiden verwarming en verlichting. In de loop van de jaren is vooral de voetafdruk van het gebruik groter geworden. Nu wordt dat weer omgebogen. Er zijn plannen om de verwarming van de kerk en pastorie geheel uit zonne-energie te halen waarbij ondergrondse warmte-opslag voor warmte in de winter zorgt.

11 Schoolplein De Lichtwijzer Van Houdringelaan 2A, Oegstgeest

Duurzaamheid: Er zijn stappen gezet in het bewust worden van het gebruik van plastic en het terugdringen van afval. Het bewustwordingsproces is in gang gezet door bijvoorbeeld het afschaffen van schoolmelk, het scheiden van papier en verzamelen van kosteloos materiaal. Ook is elke maand een groep actief met een rondje vuil prikken. Een volgende duurzaamheidsstappen heeft de school gezet met het uitwerken van een plan voor een nieuw schoolplein. Gebruikmakend van natuurlijke materialen en oog hebbend voor natuurlijk spelen en leren, is meer groen opgenomen op het plein. Het onderzoekend en ontdekkend leren wordt doorgevoerd naar buiten. Leerlingen helpen mee in de verzorging van het groen en zijn zich bewust van de functie ervan. Met veel plezier wordt er gespeeld!

12 Bedrijventerrein De Boeg De Boeg, Oegstgeest

Een bedrijventerrein duurzaam gebouwd? Ja! Het jonge Bedrijventerrein van OEGstgeest de BOEG, gerealiseerd op het voormalig MEOB complex, is na bodemsanering vanaf 2018 gestart met de bouw van bedrijfspanden die gebouwd zijn volgens de laatste isolatienormen uit het bouwbesluit. Op dit 'eerste gasloze bedrijventerrein in Nederland' zijn alle panden voorzien van zonnepanelen (variërend van 225 tot 2824 stuks), warmtepompen en sommige vestigingen hebben 3 dubbel glas. De ondernemers zijn eigenaar van het terrein en steken energie in het creëren van een gevarieerde bodem. Dankzij hun initiatief is een ecologische groenstrook aangelegd aan de achterzijde van het terrein langs de woonwijk Haaswijk. Achter een geluidswal is een plek ontstaan die voedsel en nestgelegenheid biedt aan bijen en andere bestuivers door meer bloemen, bijenhôtels en andere nestelplekjes. Samen met Naturalis zijn al meer dan

40 soorten bijen gespot! De groenstrook is onderdeel van bijenlint bollenstreek.

13 Het Oude Raadhuis Wijtenbachweg 27-29, Oegstgeest

Het markante pand stamt uit 1640 en heeft een bijzondere geschiedenis. Bij aanvang deed het gebouw dienst als armen-, weduwen- en weeshuis. De later verbouwde aanbouw diende als Regthuys. Na armen- en rechthuis fungeerde het van 1815-1900 als raadhuis van Oegstgeest. In de loop van de 20ste eeuw raakte het pand gaandeweg in verval. Gelukkig hebben de huidige eigenaren sloop weten te voorkomen. Met jarenlange inzet en veel zelfwerkzaamheid pakten zij de restauratie aan. In hun woorden: "een monument is bij uitstek duurzaam". In de constructie van een monument zit veel CO2 uit vervlogen eeuwen opgeslagen: gebakken bakstenen, dito dakpannen, veel hout én geen beton, maar kalkmortel. Restauratie is dan ook een beter alternatief dan sloop-nieuwbouw. Bij restauratie kan historisch materiaal worden hergebruikt en kunnen moderne energiebesparende technieken worden toegepast.

Datum: 11 september.
Openingstijden: 12:00 - 16:00 uur met cafeetje op voorplein.
Bijzonderheid: toelichting van eigenaar over duurzaamheid van monumenten.

14 Hof van Maandag Terweeweg 122a, Oegstgeest

Hof van Maandag is een biobased seniorenwoning gebouwd in opdracht van familie Maandag. Deze ecologische woning is opgeleverd in 2010. Dat de heer Maandag heeft gewerkt als hovenier is niet alleen te zien aan de prachtige tuin die zich naast het huis bevindt, maar ook aan het huis dat gebaseerd op de natuur gebouwd is. Op de plek van een oude werkschuur en een kas is een nieuwe woning met aangrenzende serre gerealiseerd. Ambachtelijk, creatief, milieubewust zijn begrippen die de opdrachtgever kenmerkten en vormden een leidraad tijdens het ontwerp- en bouwproces. Hout is het voornaamste bouw materiaal van de woning. De constructie van de wanden en het dak, de kozijnen, de isolatie en de gevel zijn allemaal gemaakt van hout. De houten elementen dienen zowel als constructie en als afwerking. De gevel van het voorhuis is met latten van Accoya bekleed. Accoya hout is zeer vormvast en neemt nauwelijks vocht op. Het middendeel is afgewerkt met zink. Naast het veelvuldige gebruik van hout heeft de woning een warmtepomp die zorgt voor de warmwatervoorziening van de vloerverwarming en zonnepanelen voor de opwekking van stroom.

Terrein toegankelijk tijdens weekend van 12:00 - 16:00 uur.

15 Duurzame jaren 20 woning Warmonderweg 68, Oegstgeest

Een woning uit 1924 en verduurzamen lijken misschien moeilijk met elkaar te rijmen, maar het is wel degelijk mogelijk. Bij de koop in september 2020 besloten de nieuw eigenaren tot een inhaalslag met deze klassieke, maar gedateerde woning. Aanpassen aan de hedendaagse woonwensen en op een passende manier het huis toekomstbestendig maken voor de volgende 100 jaar zonder afbreuk te doen aan het originele karakter. Alleen de gasleiding moest eraan geloven... Met aannemer/architect Zwaan en de installateur is een plan gemaakt dat voorzorg in een goede isolatie, verwarming met behulp van een bodemwarmtepomp en het opwekken van groene energie door middel van zonnepanelen.

16 De Paulus Warmonderweg 2, Oegstgeest

Cultuurhuis De Paulus heeft sinds 2007 geen functie meer als kerkgebouw zoals meer kerkgebouwen hun religieuze functie hebben verloren. Het pand, een rijksmonument uit 1931, is een totaalontwerp van de Amsterdamse Schoolstijl architect Ferdinand Jantzen. Om een dergelijk markant pand te verduurzamen en te exploiteren wordt het nu verhuurd als cultuurhuis. Het gebouw fysiek duurzaam maken was niet eenvoudig, deels vanwege de aanwijzing als Rijksmonument, deels omdat hier hoge kosten mee gepaard gaan. Grote (energie) winsten kunnen worden gehaald uit het isoleren van het dak en de vensters van glas-in-lood. Het vergt enorme investeringen om het monumentale gebouw optimaal fysiek te verduurzamen zonder de cultuurhistorische waarden aan te tasten en de exploitatiekosten beheersbaar te houden.

Datum: 10 september.
Openingstijden: 13.30 – 17.30 uur

Met dank!

Het Open Monumenten & Osger Weekend wordt georganiseerd door Osger Support mede dankzij de gemeente Oegstgeest. Het weekend staat ook dit jaar weer in het kader van het landelijk thema voor 2022: Duurzaamheid duurt het langst. Naast de wandel- of fietstochten biedt het programma een overzicht van de vele duurzaamheidsinitiatieven in Oegstgeest. Oude gebouwen, die door hun lange bestaan reeds duurzaam te noemen zijn, maar waar verduurzaming heel wat creativiteit vergt of nieuwe gebouwen die geheel of grotendeels op zijn getrokken uit gerecyclede materialen. Oude technieken die weer nieuw leven in worden geblazen of gebruikte goederen, die zo een tweede leven krijgen. Wij danken een ieder die ons ook dit jaar weer geholpen heeft het programma zo mooi gevarieerd te maken. Er valt weer veel te genieten. Een speciale dank aan de adverteerders Kees Lau, GVB architecten, Burgy en aannemersbedrijf Zwaan.

Redactie Stichting Osger Support

Saskia Baatenburg de Jong, Kristin Vossen, Jan Halin, Heiko Tjalsma, Frank Brunnekreeft en Lineke Hofdijk.

Foto's

Stichting Osger Support en partners

Design

P& ontwerp, Paul Noordermeer

Druk

Oranje van Loon, Den Haag

Met dank aan:

B

90
JAAR

KLASSIEK BOUWEN

www.burgy.nl